

Lidický zpravodaj

květen 2021 · číslo 05 · ročník 25 · zdarma

Chladno a večerní mlhy v máji, hojnost ovoce a sena dají.

Suchý březen, mokrá máj - bude humno jako ráj.

Milí a milé,
někdy dlouze přemýšlím nad úvodníkem, protože mě nenapadají slova, někdy mě jich naopak napadá moc a z obojího většinou nevzniknou moc duchaplné věci 😊 Při psaní květnového čísla se mi v hlavě motá úvodník se zásadní životní otázkou, zda si mám jít uvařit kafičko nebo zelený čaj, takže se připravte, že ani tento začátek čísla nebude úplně oduševnělý, ale co nadělám, že ano...

V každém případě držíte v ruce nové číslo našeho zpravodaje plné novinek a zajímavých článků, takže si ho užijte, stejně jako sluníčka a krásného počasí a pevně věřím, že brzy se už také osobně potkáme!

Míša Klapalová, vaše zpravodajka, která si jde uvařit zelený čaj...i kafe

JUBILANTI V MĚSÍCI KVĚTNU

Jaroslav SMUTNÝ
Helena ZELENKOVÁ
Květuše MULÁKOVÁ
Jiří DOFFEK

Všem jubilantům přejeme pevné zdraví,
hodně štěstí a spokojenosti 😊

PODĚKOVÁNÍ

- ❖ Děkuji Obecnímu úřadu za dárky a milé přání k mým narozeninám. V téhle nelehké době mě to obzvlášť potěšilo.

Libuše Součková

VAROVÁNÍ

Text: Bohumil Kučera

Vážení spoluobčané, bohužel se naše obec opět stala terčem nájezdu zlodějské skupiny a došlo na poškození majetku a odcizení součástí domů (okapů, svodů,...)

Buďte proto obezřetní, v případě nutnosti bez okolků volejte Policii ČR.

Monitorujme vzájemně cizí osoby s podivným chováním, vozy pohybující se obcí v nezvyklé noční časy.

Bohužel tyto události nejsou ojedinělé, v sousedních obcích a městech též zaznamenali podobné krádeže náradí a materiálů, zejména v novostavbách.

ZMĚNA JÍZDNÍCH ŘÁDŮ A SMĚRŮ ZASTÁVEK V OBCI

Vzhledem k rekonstrukci silnice ze Hřebče na Buštěhrad se od 8.4. výrazně změnil jízdní řád linky 322. V souvislosti s uzavírkou silnice Buštěhrad – Hřebeč se též změnila trasa linky a s ní se vyměnil směr vedení linky přes Lidice tj. pro oba směry se změnila zastávky Lidice, obecní úřad (došlo k přehození směru v zastávkách). Bus směr Kladno nově jede z Buštěhradu přes Lidice do Hřebče, a proto v tomto směru staví u nákupního střediska Lidice. Ve směru na Prahu projíždí přes Lidice od Hřebče, a proto staví na straně u parkoviště.

Jelikož je tato změna podstatná, věnujte oznámení pozornost a na situaci se před cestováním připravte.

PODĚKOVÁNÍ ANEB VELKÁ APRÍLOVÁ AUTOBUSOVÁ ROŠÁDA A TAH DÁMOU

Text: Jiří Černý

Děkuji paní starostce Veronice Kellerové za velmi rychlou reakci a účinné jednání ve věci nápravy nepovedené změny jízdního řádu autobusové linky 322.

V souvislosti s uzavírkou silnice Hřebeč – Buštěhrad byla od 8.4. pozměněna trasa linky 322 a s tím vstoupil v platnost i nový jízdní řád. Kromě toho, že změna řádu přišla zcela nečekaně a sama o sobě způsobila nemalé zmatky, tak plánovači dopravy v novém jízdním řádu zcela zapomněli na lidické školáky.

Ti se sice shodou okolností začali od 12.4. po dlouhých měsících distanční výuky vracet do školy, ale při cestách tam i zpět zůstali odkázáni na doprovod rodičů (variantu samostatného pěšího výletu přes frekventovanou silnici I/61 neuvažujeme). Tradiční ranní a odpolední autobusové spoje zajíždějící k buštěhradské škole totiž Lidicemi i nadále projížděly, ale v opačném směru, než školáci potřebují. Drobné prohození pořadí zastávek na objízdě trase tak zapříčinilo, že autobusy vedené v jízdním řádu jako „školní“ přestaly lidickým dětem jako školní sloužit – autobusové spojení Lidic se školou se přerušilo. Rodiče v dnešní době udělají pro návrat svých dětí do škol cokoli, takže toto nedopatření většinou považovali jen za drobný zádrhel a další ze série absurdních taškařic, na které si v poslední době už zvykli. A tak si jen bezmocně povzdychli. Ne však paní starostka. Jak je jejím dobrým zvykem, obratem se vrhla do intenzivního jednání se všemožnými úřady (to by jeden neřekl, kolik institucí má dopravní obslužnost ve své kompetenci – máme tady objednavatele dopravy, integrátora dopravy, dopravce a další – není pak divu, že na obec a cestující už se zcela zapomene) a do tří dnů byl na světě nový jízdní řád, který k nám školní autobusy i za ceny zajížděky přivedl v tom správném směru. Za vynaložené úsilí a příkladné osobní nasazení paní starostce velmi děkuji. Teď už nezbyvá než si přát, aby se škola otevřela pro co nejvíce dětí a autobusové spojení tak bylo využité, jak si zaslouží...

SENIOR TAXI NOVĚ I DO LIDIC

Text a foto: www.mestokladno.cz

Vážení spoluobčané, přinášíme vám informaci o zajímavé možnosti „Senior Taxi“ dopravy například k lékaři pro starší osamělé osoby, co například nemají možnost požádat někoho z rodiny a běžná doprava jim působí potíže.

Město Kladno, které tuto službu zajišťuje se rozhodlo pomoci i obcím ve svém okolí.

Služba Senior taxi, kterou zavedlo Kladno na svém území v září 2018, bude dostupná i v obcích v blízkém okolí města. O rozšíření územní působnosti rozhodli kladenští radní v reakci na současnou celospolečenskou potřebu zvýšené péče o rizikovou skupinu seniorů a zdravotně postižených občanů. Kladenské Senior taxi tak budou moci začít využívat i občané z 22

obcí a měst přiléhajících ke Kladnu, a to již v průběhu dubna.

Speciální mimoměstskou dopravu bude moci cílová skupina obyvatel využít k cestám z nebo do Kladna, případně i zpět, mezi obcemi Brandýsek, Braškov, Buštěhrad, Cvrčovice, Doksy, Družec, Hřebeč, Kačice, Kamenné Žehrovice, Libušín, **Lidice**, Malé Přítočno, Pchery, Pletený Újezd, Stehelčevy, Smečno, Svinařov, Třebichovice, Tuchlovice, Velká Dobrá, Velké Přítočno, Vinařice.

„Cena dopravy v rámci tohoto území je stanovena bez ohledů na počet ujetých kilometrů na **60 korun za jednorázovou jízdu, cesta tam i zpět je zpoplatněna částkou 100 korun.** Prioritu mají jízdy k lékaři a za dalšími veřejnými službami na území města Kladna. Pro cesty pouze po městě pro Kladeňáky se podmínky nemění, platí jednotný poplatek 30 korun za jednu jízdu a 50 korun za jízdu obousměrnou bez kilometráže,“ upozornila vedoucí Odboru sociálního Petra Černá.

Jízdu Senior taxi je nutné si **objednat minimálně den předem**, a to na **telefonním čísle 601 139 139.**

Dispečer přijímá **objednávky pouze ve všední dny od 07:00 do 15:00 h.**

Přepravovaná osoba může mít s sebou jednočlenný doprovod, který za převoz hradí stejnou sazbu jako senior nebo hendikepovaný.

Klient po operaci či ambulantním zákroku musí mít doprovod vždy.

Součástí služby je přeprava menších zavazadel, popřípadě skládacího invalidního vozíku, chodítka nebo francouzských holí.

U vozíčkářů je třeba, aby byli schopni vozík opustit a přesednout s malou pomocí do automobilu.

PRVNÍ KAMARÁDI V LIDICÍCH

Text a foto: Jarda Adamec, Ilustrační foto – na dobovém snímku stojí automobil Národního Podniku „Nový byt“ před domem paní Marie Müllerové roz. Zbrojkové (1917-1997), č.p. 4, v dnešní ulici Josefa Horáka

Do Lidic jsme se přestěhovali o Vánocích roku 1950. Když jsem říkal, že si to pamatuji, tak mi nikdo nevěřil, bylo mi sedmnáct měsíců. Nezbylo než to dokázat. Říkal jsem svým rodičům, kde jsem prvně spal. Kde jsem měl v Kročehlavech zavěšenou houpačku. Že si pamatuji nákladní auto, které nás stěhovalo – je vyfotografované v některých knihách o nových Lidicích, na dveřích je znak n/b, což značilo firmu Nový byt, národní podnik.

Bylo mi pět let, když se přistěhoval Petr Š. Později Petr V., chodili jsme spolu do školy. Hráli jsme hry, sportovali, v létě fotbal, v zimě hokej, jezdili na kolech dokonce až na staré letiště v Ruzyni, když ještě nové letiště nebylo. Naší zálibou byla také střelba ze vzduchovky. Zlobili jsme některé dospělé, když jsme si z nich dělali legraci. Například paní Mařenka, která byla menší než my, když si zapálila cigaretu, tak jsme říkali, že děti nesmí kouřit, tak nás honila a nadávala.

Hlídač, který z okna kantýny hlídal švestkový sad za kantýnou a my křičeli, jako že jsme na stromech, tak on vyběhl a hledal na kterém stromě jsme a křičel, že nám roztríská pr..l až nás chytí. Jenže my byli schovaní za některou z ubikací a přebíhali za jinou a měnily pozice, aby nás nenašel. S nepořízenou se vrátil do kantýny a něco si mumlal pod vousy.

Rozdělila nás až vojenská prezenční služba, na dva roky.

Když jsme se vrátili, chodili jsme na čaje, opět sportovali. S Petrem Š. jsme pracovali ve Středoklukách v jednom podniku. Byl tam skvělý kolektiv, lidi drželi partu, jak v práci, tak mimo ni. Petr měl smysl pro legraci.

Jednou si koupil polévku a jedl ji v každé ruce lžící, někdo se ho zeptal, proč tak činí, spěchám, nezdržuj, odvětil. Jindy si objednal ohráty kabanos, prodavačka řekla kolik, asi půl metru, povídá Petr, vyndávajíc z pytlíku dva krajíce chleba s máslem a cibuli. Vzal cibuli, zakousl se do ní a povídá, zas mi dala jabko.

Hráli jsme fotbal a v poločase si někdo všiml, že má Petr obráceně kopačky. Podíval se a povídá: „a já, že mi to dneska nějak jde“. Legrace byla spousta, jak už jsem psal dříve, některé věci se napsat nedají, a to je škoda.

Ve volném čase jsme byli rozhodčími fotbalu v krajích. Petr byl rozhodčím i v hokeji. Oba jsme chodili se svými psy do kynologického klubu ve Středoklukách. Hráli jsme

spolu karty a šachy, v těch jsem Petra těžko porážel.

Když byli ještě naše děti menší, scházeli jsme se i jako rodiny. Měli jsme rádi auta, motorky a autoturistiku. Chodili jsme na kladenský hokej, když bylo Poldi Kladno několikanásobným mistrem republiky, a dokonce vítězem PMEZ – Pohár mistrů evropských zemí.

Léta utíkají a jsou jen vzpomínky. Petr V. se odstěhoval. S Petrem Š. jsme nejvíc diskutovali v posledních letech přes ploty zahrádek. Oba kamarádi jsou na pravdě Boží. Zůstal jsem tu bez nich. Zvlášť mi chybí Petr Š., jeho veselá povaha. Kamarád až za hrob.

S kamarády, se kterými bych se rád potkal u piva nebo na sportovních akcích, to nám covid nedovolí.

Neklesejme ale na mysli, bude líp, nevíme kdy, ale bude.

OBEC NAINSTALOVALA DVĚ NOVÉ LAVIČKY

Text a foto: Bohumil Kučera

Techničtí pracovníci obecního úřadu v minulých dnech instalovali další dvě lavičky na území Lidic. Jedna je situována na chodníkové spojnici mezi ulicemi Starosty Hejmy a Marzabottské. Ta je zamýšlena spíše jako odpočinková, zejména pro starší na jejich vycházkách. Před kopečkem „novou ulicí“ snad přijde vhod.

Druhá je pak na výhledu do údolí, za dětským hřištěm pod ulicí Josefa Stříbrného.

Věříme, že si jí s nastupujícím jarem oblíbíte, doslova vybízí si jen tak v klidu v podvečer zrelaxovat či přečíst pár kapitol z knihy.

Obě tak doplňují vyhlídku s lavičkou na západním cípu obce, či lavičky v okolí hřiště.

PŘEHLED MÍSTNÍCH POPLATKŮ ZA KOMUNÁLNÍ ODPAD

Objem sběrné nádoby	Četnost svozů	Barva známky	Poplatek
120 l	1 x za čtrnáct dnů	žlutá	1 354,-
	Kombinovaný svoz *	zelená	2 136,-
	1x za měsíc	žlutá	804,-
240 l	1x za čtrnáct dnů	žlutá	2 039,-
	Kombinovaný svoz *	zelená	3 206,-
80 l	1x za čtrnáct dnů	žlutá	854,-
	1xměsíčně	žlutá	511,-
	Kombinovaný svoz *	zelená	1 316,-
140 l	1x za čtrnáct dnů	žlutá	1 355,-
	Kombinovaný svoz *	zelená	2 136,-
Jednorázový výsyp		Dle přání občana	79,-

*od dubna do září – svoz 1x týdně

od října do března – svoz 1x za čtrnáct dní

BEZPEČNĚ, ONLINE, RAZ DVA. SČÍTÁNÍ 2021

Online sčítání 27.3.-11.5.2021

Sčítání 2021 začalo rozhodným okamžikem o půlnoci z 26. na 27.3. online sčítáním. Z důvodů epidemické situace byla možnost sečíst se online prodloužena do 11.5. Elektronický sčítací formulář naleznete na webu www.scitani.cz nebo v mobilní aplikaci Sčítání21, která je dostupná jak pro Android (Google play), tak i pro Apple (Apple store). Online formulář můžete jednoduše a bezpečně vyplnit z pohodlí domova i za ostatní členy domácnosti, ať už se jedná o rodinné příslušníky nebo o starší příbuzné.

Listinné sčítání 17.4.-11.5.2021

Kdo se nesečte online, má zákonnou povinnost od 17.4. do 11.5. vyplnit a odevzdat listinný sčítací formulář. Jeho distribuci zajišťují sčítací komisaři, což jsou zaměstnanci České pošty, případně Českého statistického úřadu. Vzhledem k současné epidemické situaci upravil ČSÚ v součinnosti s Českou poštou distribuci a sběr listinných formulářů tak, že při nich dojde k výraznému omezení fyzických kontaktů mezi sčítacími komisaři a obyvatelstvem. Distribuce formuláře spolu s odpovědní obálkou do domácnosti bude probíhat podobně, jako nyní probíhá doručování doporučených poštovních zásilek, při dodržování přísných hygienických pravidel (respirátor, dezinfekce, fyzický kontakt primárně venku, minimalizace doby kontaktu).

Sčítací komisaři budou také pravidelně testováni na koronavirus. Z epidemičských důvodů však nebudou pomáhat s vyplňováním formulářů. V případě potřeby se můžete obrátit na infolinku 253 253 683, napsat dotaz na e-mail: dotazy@scitani.cz nebo chat a online chat virtuální poradny na webu scitani.cz a v elektronickém formuláři.

Vyplněné formuláře bude možné zdarma odeslat v odpovědní zásilce prostřednictvím schránek České pošty nebo odevzdat na kontaktních místech sčítání. Na kontaktních místech sčítání bude možné si formulář i vyzvednout. I po obdržení listinného formuláře bude stále platit možnost využít praktičtější i jednodušší online způsob sečtení.

Koho se sčítání týká

Sčítání 2021 je povinné pro všechny osoby, které mají k rozhodnému okamžiku trvalý pobyt nebo přechodný pobyt nad 90 dnů na území ČR. Sečíst se musí každá taková osoba, bez ohledu na místo skutečného pobytu, věk, svéprávnost a zdravotní stav. Za osoby mladší 18 let, osoby omezené ve svéprávnosti a podobně provádí sečtení jejich zákonný zástupce, opatrovník nebo osoba k tomu oprávněná. Sčítání se týká i cizinců přítomných v ČR v rozhodný okamžik, s výjimkou diplomatů nebo cizinců s krátkodobým pobytem do 90 dnů.

Kontaktní místa

Kontaktní místa Sčítání 2021 najdete na cca 800 vybraných pobočkách České pošty a všech krajských správách Českého statistického úřadu. Poskytují široké veřejnosti informace o sčítání a jsou také místy, na kterých lze získat nebo odevzdat listinné formuláře. Na kontaktních místech budou zavedena přísná hygienická opatření.

Adresy a telefony kontaktních míst sčítání zjistíte na webu <https://scitani.ceskaposta.cz>.

Ochrana dat

Bezpečnost dat sčítání je zásadní. Veškeré údaje jsou zpracovávány v souladu s příslušnými právními předpisy a používány jsou maximálně zabezpečené informační systémy.

Veškeré informace o sčítání naleznete na webu www.scitani.cz.

Informace k vyplnění sčítacího formuláře jsou dostupné v sekci „Jak se sečíst“.

Odpovědi na nejčastější dotazy naleznete v sekci „Časté dotazy“.

POCHOD LIDICKÝCH ŽEN – KVĚTEN 2021

Text: Milena Městecká

Vážení a milí, zdravím vás znovu v tomto roce a posílám vám jarní pozdravení. Nejdříve dobrá zpráva. Z původního plánu vzpomínkových pochodů jsme zvládli uskutečnit i přes uzavření okresu Trutnov – a v rámci zachování všech opatření – pochod s Choustníkovu Hradiště do Hajnice. Díky vám všem, kdo jste pomohli, přišli a také se přidali na trase!

Další plán pochodů jsme však museli změnit vzhledem k opatřením proti koronaviru. Zvu vás proto na vzpomínkový pochod v květnu od 17. do 22.5.2021 Projdeme celou českou trasu pochodu smrti vězňů ze Zwickau a Lengenfeldu, poboček KT Flossenbürg – od severních hranic České republiky až na jih. Zde je plán pochodu, který je dlouhý 125 km, přidávat se k nám můžete i po cestě. Vše za podmínky, že nám to platná opatření umožní!

pondělí 17.5. **Potůčky** (hraniční přechod), **9 km**
úterý 18.5. **Pernink** (u Horní Blatné), **20 km**
středa 19.5. **Dalovice** (u Karlových Varů), **20 km**
čtvrtek 20.5. **Krásný Jez** (u Bečova nad Teplou), **25,5 km**
pátek 21.5. **Vlkovice** (u Mar. Lázní), **25,5 km**
sobota 22.5. Tachov - Doly u Boru, 25 km

V červnu pak zřejmě uskutečníme pochod Opatov – Česká Třebová a proběhne doufejme i vzpomínka na návrat Lidických žen na Cínovci a v Novém Boru. Máme spoustu vzpomínek i dokumentů a víme, že po této trase prošly další pochody smrti. Zastavíme se na místech, kde jsou pohřbeny jejich oběti či proběhly poválečné exhumace. Asi už víte, jak to na našich pochodech bývá. Závěrem vám přeji všem hlavně hodně zdraví, ať vytrváte a nenecháte se odradit od konání dobrých věcí.

Pozn. redakce:

Pro více info k pochodům kontaktujte paní Milenu Městeckou.

Telefonní číslo: +420 724 639 064

Email: milena.mestecka@gmail.com

VYDALI SE CESTOU TISÍCŮ VĚZŇŮ Z NACISTICKÝCH LÁGRŮ SOVÍCH HOR

Text a foto: Milena Městecká, www.krkonosky.denik.cz

Téměř dvě stovky obětí zanechaly pochody smrti v okolí Choustníkovu Hradiště. V únoru 1945 nacisté vydali rozkaz k tzv. evakuaci vězňů koncentračního tábora Gross-Rosen. Následoval hned po Osvětimi a její lednové evakuaci, později vězni samotnými i vyšetřujícími soudy spojenců nazvané pochody a transporty smrti.

V sobotu 20. února jsme se vydali cestou pochodu smrti vězňů z Choustníkově Hradiště. Přesně 76 let poté, kdy tudy prošli hnáni a masakrováni německou SS stráží. Podstatné je, že u poloviny obětí byla nalezena vězeňská čísla. Historická dokumentace velmi pokročila, už v 70. letech a někdy i dříve, byla u obětí na Pístově či v Žihli podle čísel určována jména obětí. Těsně po válce to bylo například v Terezíně, u největšího hrobu obětí transportů smrti, pokud nepočítáme hrob 600 spálených obětí v Tachově. Máme tedy naději se jejich jména dozvědět. Již nyní známe potenciální jména více než 20 vězňů z dostupných dokumentů a ta se spolu s ostatními čísly pokusíme verifikovat s pomocí památníku KT Gross-Rosen v Polsku. Oběti snad tedy dostanou konečně jména po dlouhých, více než 75 letech.

Slýcháme často nářky, že na válečné oběti se zapomíná, o hroby se nepečuje, mladým na této historii nezáleží. Na mladé se to trochu svádí, ona veřejnost obecně spoléhá po několik generací na to, že o hroby a pomníky se přece někdo stará, my máme svých starostí dost. Často se zapomínalo i v minulosti, za socialismu byly ale výpravy

alespoň k velkým hrobům povinné a leccos došlo pozornosti dítek i dospělých. Dnes jsme tzv. svobodní a vedení k úctě k památkám a soucitu s oběťmi se vytratilo. Která naše škola děti dovede na výročí osvobození k válečným hrobům? Ale dost lamentace. Projít cestu smrti může občas procházkou každý. Květinu ke hrobu dát můžeme všichni, a nejen na významná výročí. Všimát si pomníků a hrobů v okolí, starat se o ně, upozornit na to, že chátrají, případně je občas uklidit a obci, jež to má na bedrech zákonem, pomoci s jejich obnovou, také není mimo naše možnosti.

Kde oběti pochodu smrti dnes leží?

S touto otázkou jsme v sobotu 20. února přijeli k hromadnému hrobu na hřbitově v Choustníkově Hradišti. Ano, je dobře známo, že zde je 145 obětí z tohoto pochodu smrti pohřbeno. V nedaleké Hajnici je jich pohřbeno dalších 34. Víme to díky dlouholeté tradici červnových pietních slavností, které organizuje město Choustníkově Hradiště ve spolupráci s Klubem českého pohraničí a dalšími, a to dokonce pod záštitou prezidenta Miloše Zemana. Víme to také díky práci a knihám historiků, zejména pana Jaroslava Šraitu, který navázal na dřívější díla pana Františka Ťopka a dalších. Také díky výzkumu polských historiků i památníku Gross-Rosen v polské Rogoźnici v Dolním Slezku.

Jaké to pro vězně tehdy bylo, kudy vlastně procházeli? Vydali jsme se jejich cestou a připomněli si vše krátkou trasou. V rámci dodržování opatření, tedy v rouškách, v malém počtu, s dodržáním rozestupů, vše podle pravidel. Věděli jsme díky pánům historikům, že do Choustníkově Hradiště vězně přihnali pěším pochodem v neděli 18. února 1945. Měli za sebou tu neděli už tři dny pochodu. Podle poměrně nových zjištění historika Šrait a polského autora Martina Dudziaka vyšli z pracovního tábora v Zimné, tehdy zvané německy Kaltwasser. Byla to jedna z desítek poboček nacistického krutého pracovního tábora v Sovích horách, tzv. komanda AL Reise, Arbeitslager Riese. Dnes jsou Góry Sowie turistickou destinací. V Kolcích, nedaleko Zimné, je památník 2000-4000 vězňů, kteří zde zahynuli. Kolik jich přesně bylo nevíme a většina jejich těl nikdy nebyla a nebudou nalezena. Tak jako na mnohých jiných místech útrap nacistického Německa, po celé Evropě.

Ze Zimné naši vězni vyšli ve čtvrtek 15. února. Svědci vypovídali o pochodu v pětistupech, v nedostatečném ošacení, v horách bylo až 20 stupňů mrazu i chladněji. Byli téměř bez jídla a pití, záměrně, umírali po desítkách na vyčerpanost a slabost, ale i neustálé a bezdůvodné bití strážemi SS. Slabé vězně stříleli a dobýjeli. Nocovali postupně v polském Mieroszówě a na našem území, tehdy v Němci okupovaném pohraničí, ve Chvalči, v Poříčí u Trutnova a v Trutnově. Etapy byly dlouhé, kolem 20 až 22 km, horským, poté kopcovitým terénem. V Trutnově vagónovali část vězňů do transportu na KT Flossenbürg. Ostatní tisíce vězňů šli dál, inkriminovanou neděli 18. února došli do Choustníkově Hradiště, byla to pro ně další dvacítky kilometrů.

Zmatek a likvidace vězňů

Prošel někdy někdo z vás čtyřikrát za sebou dvacet kilometrů každý den? Zkuste si to. Většina lidí dnes řekne „to nedokážu“. Přidejte si hlad, žízeň, mráz a bití. Ale zpět k našim vězňům. V Choustníkově Hradišti nocovali na dvou místech. Na statku Rýcholka – když vyjdete cestou ze hřbitova směrem do města, po levé straně je to první odbočující silnice vlevo. U této odbočky byl také po válce nalezen hrob s jednou obětí pochodu smrti. Druhá kolona vězňů nocovala v pivovaře, ten ještě dnes stojí, i když už jen jeho zbytky a výstavní přední stěna. Na obou místech nocovali tisíce vězňů, prakticky jen vsedě či ve stoje, a to dvakrát. Proč dvakrát? V pondělí 19. února je stráž hnal po noclehu do Jaroměře k vagónování na Flossenbürg.

Ale to K. H. Frank, velitel SS a policie v protektorátu, zakázal. Byli tedy vráceni a hnáni v úterý 20. února opět zpět do Trutnova, po druhém noclehu v Choustníkově Hradišti. Mimochoodem 36 strážů SS, jak píše historik Šrait, bylo ubytováno v hotelu Špork a dvou dalších hostincích.

Jak jsme se přesvědčili letos 20. února, cesta vězňů je vroubena hroby obětí. A jejich příběhy. Ze hřbitova, od hrobu 145 obětí, projdete kolem odbočky na Rýcholku s bývalým hrobem 1 oběti (dnes je v hrobu na hřbitově), pak dále obcí kolem pivovaru. Poté kolem odbočky na tzv. Grunt a cestou kolem Kocbeřského potoka nedaleko čísla 158. V obou místech nastalo vraždění vězňů. SS stráž vyzvali ty, kdo jsou nemocní a slabí, aby vystoupili s tím, že je povevou na povozech. Pak je u lesa nemilosrdně povraždili. Povozy pak byly mrtvolý dovezeny dále k místu jejich

zahrabání. O převozu vězňů k popravě i pohřbení vypovědělo mnoho svědků, zaslechli i jejich střelení. Lesní cestou podél potoka dojdete do místa po pravé straně silnice z Choustníkově Hradiště, které je dnes označeno ze silnice viditelnou zelenou

informační tabulí. Zde se nacházely dva hromadné hroby, s 98 oběťmi – i ty jsou dnes pohřbeny na hřbitově.

Vraždění pokračovalo u Kocbeře a dále, němečtí civilisté pomáhali a nemilosrdně vraceli k popravě i jednotlivé uprchlé vězně. Došli jsme naší cestou k dalšímu místu bývalého hrobu obětí pochodu smrti. Nachází se

za Kocbeří, na odbočce k tzv. samotě „U Berana“. I dnes zdejší naučná stezka tento název udává. Prošli jsme kolem pomníku a hrobu rudoarmějce, jak udává nápis seržanta Rudé armády Tomašova, padl 9. května 1945. Necelých 100 metrů za ním po cestě vlevo se nachází pomník s nápisem uvádějícím 19 obětí pochodu smrti z února 1945. Dnes jsou spolu s dalšími 3 oběťmi z jednotlivých dvou hrobů v okolí Kocbeře a 24 oběťmi ze čtyř hrobů u Výšinky všechny pohřbeny v hromadném hrobu na hřbitově v Choustníkově Hradišti.

Počítejte se mnou – 98 obětí pohřbených u silnice, 1 u odbočky na Rýcholku, 19 a další tři za Kocbeří, 24 u Výšinky. Celkem 10 hrobů a 145 mrtvých za necelé dva dny. Ale to nestačilo. Další tři hroby byly v poválečné exhumaci nalezeny u Stříteže, Nového Rokytníku a Humburků. Z nich bylo 34 obětí pohřbeno v hromadném hrobě na hřbitově v Hajnici, 6 obětí na hřbitově v Trutnově. Umíme si to vůbec dnes my, žijící v dostatku a v míru desítky let, vůbec představit? Netřeba dodávat, že vraždění vězňů, i když nedosahovalo rozměrů hromadného střelení v okolí Choustníkově Hradiště, nastalo už dříve po cestě pochodu smrti. Jen v Trutnově po noclehu v závodu AEG (mnozí zachytí jméno dnešního známého výrobce elektroniky) bylo zahrabáno do škváry 14 mrtvých vězňů se zastřelenou Polkou.

Jak bylo řečeno v úvodu, máme dnes mnoho možností. Zaslechli jste už možná o verifikaci jmen válečných obětí, jak z řad padlých rudoarmějců a dalších spojeneckých vojáků nebo právě u vězňů na pochodech smrti. Uvědomme si, že oni všichni tady nikoho nemají. Byli většinou zdaleka a co ještě častěji – jsou bezejmenní. Nevíme, kdo a odkud skončil svůj život u nás, v našem bezprostředním okolí, kousek od našich dnešních domovů. Po válce probíhaly řízené exhumace. V Choustníkově Hradišti to bylo 21.-22.9.1945 a v okolí Hajnice 30.-31.8.1945. Proto vše přesně víme, kde byly hroby nalezeny a kolik v nich bylo obětí. Jak byly oběti zavražděny – ve velké většině

to bylo násilnou smrtí, lebka nesla známky proražení a průstřelu, těla či zbytky těl známky podvýživy a vysílení. Vypověděly o tom také desítky svědků a poválečná pečlivá vyšetřování.

UKLIÐME LIDICE – DĚKUJEME ŽE JSTE SE ZAPOJILI

Text: Michaela Klapalová Foto: od našich dobrovolníků, kteří se zapojili do úklidu obce

V minulém čísle jsme vyhlásili dobrovolnou výzvu „Uklidme Lidice“ a jsem ráda, že tato výzva nese první ovoce.

Moc děkujeme všem, kteří se do výzvy dosud zapojili!

Smysl má každý sebraný odpaděk, každá lahev někde pohozená, každý papír či plast odhozený v příkopě...

Není potřeba udělat nic moc navíc, než je sebrat a vyhodit do popelnice. Můžete se zapojit, když se půjdete prostě jenom tak projít nebo při venčení chlupatých mazlíčků. Stejně to dělám i já a myslím, že nás takových je více.

Nasbirano u nervaku za cca 20 min

UKLIÐME LIDICE

- **Cílem** této akce je tedy uklidit nelegálně vzniklé černé skládky a nepořádek.
- Kde vzít pomůcky na úklid?

Na **lidickém Obecním úřadu** jsou pro širokou veřejnost, která chce pomoci, dostupné odpadkové pytle a rukavice. Tam také nahlásíte místo úklidu a místo zanechání plných

odpadkových pytlů.

- Kdy můžeme uklízet?

Kdykoliv vás to napadne a budete mít chuť.

- Kdo může uklízet?

Do úklidové akce se může zapojit **úplně každý**.

Při úklidu se dají najít opravdu zajímavé věci...

REKONSTRUKCE HŘBITOVA - FOTOREPORTÁŽ

Text: Bohumil Kučera Foto: Pavel Horešovský

Milí spoluobčané, ne všichni máte možnost se na průběh rekonstrukce lidického hřbitova podívat osobně.

Díky panu Pavlu Horešovskému vám tedy přinášíme alespoň několik málo fotek.

Práce, které zahrnují vybudování nové části kolumbária, rozptylovou loučku, nové cesty a opravy márnice, by měly být dokončeny na koncem měsíce května.

Již brzy, v místě věčného odpočinku, budeme moci opět v klidu zavzpomínat na naše zesnulé. V prostředí lepším, než tomu bylo doposud.

ZVEME VÁS NA

ON-LINE FILMOVÉ ČTVRTKY PAMÁTNÍKŮ LIDICE A LEŽÁKY

Filmy dle programu bude možné zhlédnout na
YouTube kanálu Památníku Lidice.
Odkaz je dostupný na www.lidice-memorial.cz
Každý film bude dostupný pouze v daném termínu.
V případě potřeby kontaktujte: edu@lidice-memorial.cz

1. 4. LIDICE

Bonton Films 1992. Délka: 18 minut

8. 4. LEŽÁKY – OSADA, KTERÁ NEMLČELA

NKP Ležáky a Památník Lidice 2009. Délka: 12 minut

15. 4. LETY – NEHODNI ŽITÍ

Památník Lety a Památník Lidice 2009. Délka: 17 minut

22. 4. NOC DELŠÍ NEŽ DEN 1.DÍL

TV Nova a Památník Lidice 2002. Délka: 45 minut

29. 4. NOC DELŠÍ NEŽ DEN 2.DÍL

TV Nova a Památník Lidice 2002. Délka: 45 minut

6. 5. DRUHÝ ŽIVOT LIDIC

Česká televize a K2 2000. Délka: 58 minut

13. 5. LIDICE – PAPERSEK DO TMY

Velká Británie 2013. Délka: 55 minut

20. 5. ŽIVÉ SOCHY MRTVÝCH DĚTÍ

Kladno HBO 2007. Délka: 15 minut

27. 5. OZVĚNY LIDICKÉ NOCI

Eminent 2011. Délka: 55 minut

3. 6. MDVV

Absolut Film Design a Památník Lidice 2011. Délka: 38 minut

10. 6. 105 – FILM O OSUDECH LIDICKÝCH DĚTÍ

PROFILM 2012. Délka: 55 minut

17. 6. BALADA O RŮŽI

Krátký film Praha 1971. Délka: 12 minut

24. 6. LEŽÁKY 42. NEJDELSÍ DEN JEDNÉ MALÉ VESNICE

Česko 2010. Délka: 90 minut

Reklama tiskárny

VEŘEJNÁ KNIHOVNA LIDICE – INFORMACE

Veřejná knihovna Lidice bude v květnu otevřená každou středu od 15:30 do 17:30 dle možností daných epidemiologickými opatřeními.

Prosíme čtenáře, aby případně sledovali aktuální informace o otevírací době a dalších provozních podmínkách vyvěšené ve výloze knihovny.

Těšíme se na vaši návštěvu.

Děkujeme za pochopení. Jirka Černý a Míša Indráková

Lidický zpravodaj č. 05/2021. Zdarma. Evidenční číslo: MK ČR E 10562. Vydavatel: Obec Lidice. Náklad 260 výtisků, 12x ročně. Uzávěrka příštího čísla: 20. 05. 2021 Vychází měsíčně pro obec Lidice. Periodický tisk územního samosprávného celku. Vydavatel: Obecní úřad, ul. 10. června 1942, čp. 161, 273 54 Lidice, tel. 312 253 083, email: lidice3@volny.cz, web: <http://www.obec-lidice.cz/>. Místo vydání: Lidice Připravuje: Michaela Klapalová. Vaše příspěvky a reakce prosím zasílejte: dozpravodaje@seznam.cz. Redakce děkuje za pochopení, že některé texty je třeba upravit či zkrátit. Za původnost a obsahovou správnost ručí autoři článků. Publikované články nemusí nutně vyjadřovat stanovisko OÚ či OZ Lidice. Redakce si vyhrazuje právo drobných úprav textu.

NEPROŠLO JAZYKOVOU ÚPRAVOU. Předáno do tisku dne: 25.4.2021

Roznášku v obci zajišťují: Zastupitelé obce.

Tiskne: ABSOLUTNOWEB, Luděk Bartoš, Palackého 123, Hřebeč, 27345, Tel.: +420 731 078 501, info@absolutnoweb.eu, www.absolutnoweb.eu